

Ilkka Kanerva kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan osoittamisesta Saaristomeren tilan parantamiseen

Eduskunnalle

Esitämme, että Saaristomeren tilan parantamiseen osoitetaan määräraha vuoden 2022 talousarviossa. Rehevöityminen on Itämeren suurin ongelma ja Saaristomeri Suomen lounaisrannikolla meren heikkokuntoisimpia alueita. Saaristomerellä ei Suomenlahden tavoin ole tapahtunut kehitystä parempaan.

Rehevöitymistä aiheuttaa ihmisen toiminnasta peräisin olevat ravinteet eli fosfori ja typpi, joita kulkeutuu mereen hajakuormituslähteistä. Erityisesti maatalouden eläintilojen ravinneylimäärästä peräisin olevaa kuormitusta kulkeutuu yhä liikaa jokien kautta Saaristomereen. Saaristomeren hajakuormitus on Suomen ainut jäljellä oleva Itämeren suojelukomission määrittelemä niin sanottu hot spot -alue. Hallitus käynnisti puoliväliriihessä Saaristomeri-ohjelman, jonka tavoitteena on poistaa Saaristomeri Itämeren pahimpien kuormittajien listalta. Hallitus on sitoutunut tavoitteen saavuttamiseen vuoteen 2027 mennessä.

Saaristomeren tilan kannalta ratkaiseva on maatalouspolitiikan uudistus. Suomen CAP-suunnitelma ei kuitenkaan sisällä riittävästi tarpeellisia keinoja nykykehityksen muuttamiseksi. CAP-suunnitelman ympäristövaikuttavuusarviossa vesistökuormituksen arvioidaan vähentyvän typen osalta 17 %. Fosforin osalta maataloustuilla toteutettavien toimenpiteiden vaikutus on vähäisempi. Liukoisen fosforin huuhtouman arvioidaan vähenevän vain 0,4 % ja kiintoainesfosforin 8 %.

Saaristomeren valuma-alueella hajakuormitus on suhteellisesti maan ja koko rannikkoalueen suurin.

Sen sijaan, että vesiensuojelutoimet pirstotaan pieninä puroina ympäri maata, tarvitaan Saaristomeren tilan ratkaisuun kohdennettuja toimenpiteitä Varsinais-Suomen valuma-alueella. Ongelman ratkaisu vaatii myös lannan kierrätystuen, joka kannustaa lannan prosessointiin ja tasaisempaan hyödyntämiseen. Lisäksi maan rakennetta parantavan ja ravinnekuormitusta vähentävän rakennekalkin ja ravinnekuidun käyttöä tulee tukea jo hyväksi havaitun kipsin rinnalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää momentin 35.10.61 perusteluihin maininnan, että määrärahaa saa käyttää Saaristomeren tilan parantamiseen.

Talousarvioaloite TAA 155/2021 vp

Helsingissä 8.10.2021

Ilkka Kanerva kok
Esko Kiviranta kesk
Vilhelm Junnila ps
Katja Taimela sd
Saara-Sofia Sirén kok
Eeva-Johanna Eloranta sd
Ritva Elomaa ps
Mikko Lundén ps
Sandra Bergqvist r
Anne-Mari Virolainen kok
Sofia Virta vihr